

RAN-2408000604020001
S.Y.B.Com. (Sem.- IV) Examination April - 2026
Major-Advanced Accounting & Auditing (Paper - III) (Costing)
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book

Seat No.:

Student's Signature
પ્ર.1. માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો. (ગમે તે પાંચ)
10

- નીચેની માહિતી જોબ નં. 777 માટે આપવામાં આવે છે.
પ્રત્યક્ષ માલ સામાન રૂ. 36,000, પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ. 24,000 કારખાના ખર્ચા મજૂરીના 50% લેખે, અન્ય ખર્ચા કારખાના પડતરના 50% લેખે, વેચાણ કિંમત પર 20% નફો ગણવાનો છે. જોબ નં. 777 ની ટેન્ડર કિંમત શું થશે?
- રૂ.10,00,000 ના કરાર પૈકી 80% કામ પૂરું થયેલ છે. તે બદલ રૂ. 7,00,000 નું પ્રમાણપત્ર મળ્યું છે. કરેલ કામનો કુલ ખર્ચ રૂ. 5,60,000 થયો હોય તો બિનપ્રમાણિત કામની પડતર કિંમત તથા બિનપ્રમાણિત કામની રકમ શોધો.
- કરાર કિંમત રૂ. 50,00,000, કુલ થયેલ ખર્ચ રૂ. 25,00,000, મળેલ રોકડ (પ્રમાણિત કામના 80%) રૂ. 24,00,000 કરારનો નફો 25%, બિન પ્રમાણિત કામની પડતર શોધો.
- બસ ની સંખ્યા: 10
મહિનાના કામકાજના દિવસો: 25
દરેક બસની દરરોજની રાઉન્ડની ટ્રીપ : 5
બે સ્થળ વચ્ચેનું અંતર: 20 કિલોમીટર
બસની વહનક્ષમતા: 50 પેસેન્જર
સામાન્ય મુસાફરી: વહનક્ષમતાના 80%
પેસેન્જર કિલોમીટર અને કુલ કિલોમીટર શોધો.
- એક જોબમાં માલસામાન અને મજૂરી અનુક્રમે રૂ. 400 અને રૂ. 200 થશે. કારખાનાં ખર્ચ મજૂરીના 60% લેખે અને વહીવટી ખર્ચ કારખાનાં પડતરના 25% લેખે ઉમેર્યા બાદ જો પડતર પર 20% નફો અપેક્ષિત હોય તો જોબની કિંમત શું થાય?
- એક પ્રક્રિયામાં દાખલ કરેલ એકમો 2,000
પ્રક્રિયાના અંતે ખરેખર ઉત્પાદન 1,850 એકમો
સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમોના 10%
બગાડની એકમદીઠ ભંગાર કિંમત રૂ. 28
પ્રક્રિયાની કુલ પડતર રૂ. 1,13,600
અસામાન્ય વધારાની પડતર નક્કી કરો.

7. નીચે આપેલી માહિતી પરથી કુલ માસિક ટન કિલોમીટર શોધો.

ટાટા ટ્રક 80 કિમી. ના અંતરે આવેલ બે શહેરો વચ્ચે માલનું વહન કરે છે. જતી વખતે નૂરક્ષમતા 100% લેખે 10 ટન મળે છે. જ્યારે વળતી વખતે ક્ષમતાના 50% મળે છે. દરરોજની બે ટ્રીપ શક્ય છે. ટ્રક મહિનાના સરેરાશ 25 દિવસ દોડે છે.

પ્ર.2. પાર્વતી કોન્ટ્રાક્ટસની કરાર ખાતાવહીમાં તા. 31-3- 2026 ના રોજ કરાર નં. 303 ને લગતી નોંધોની તારવણી નીચે મુજબ છે. (14)

વિગત	રૂ.
સીધો માલસામાન	3,20,000
સ્ટોર્સમાંથી માલસમાન	80,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,20,000
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	80,000
ફાળવેલા સ્થાપના ખર્ચ	40,000
મોકલેલ પ્લાન્ટ (તા. 1-4-25) (ખાસ પ્લાન્ટ રૂ. 80,000 સહિત)	2,40,000
પેટા કરારની પડતર	16,000
ભંગારનું વેચાણ	24,000

વધારાની માહિતી:

- તા. 31-3-26 નાં રોજ:
ચઢેલી મજૂરી રૂ. 43,200, ચઢેલ પ્રત્યક્ષ ખર્ચા રૂ. 24,000
- બિનપ્રમાણિત કામની પડતર પ્રમાણિત કામના 1/10 ભાગ જેટલી છે.
- તા. 30-9-25 ના રોજ રૂ. 64,000 ની કિંમતનો પ્લાન્ટ રૂ. 61,600 માં વેચવામાં આવ્યો.
- તા. 31-12-25 નાં રોજ ખાસ પ્લાન્ટ આગથી સંપૂર્ણ નાશ પામ્યો હતો. વીમા કંપનીએ રૂ. 32,000 નો દાવો મંજૂર રાખ્યો હતો.
- રૂ. 16,000 ની કિંમતનો માલસામાન આગથી અંશતઃ નાશ પામ્યો હતો, જે રૂ. 6,400 માં વેચવામાં આવ્યો હતો.
- તા. 31-3-26 ના રોજ જગ્યા પર માલસામાન રૂ. 8,000 નો હતો.
- કરાર આપનાર પાસેથી પ્રમાણિત કામના 75% લેખે રૂ. 7,20,000 રોકડા મળ્યા હતા.
- કરારની કિંમત રૂ. 12,00,000 હતી.
- પ્લાન્ટ પર વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.
- રોકડના ધોરણે 3/4 ભાગનો નફો નફાનુકસાન ખાતે લઈ જાઓ. કરાર ખાતું નંબર 303 તૈયાર કરો.

અથવા

પ્ર.2. અ) વિદ્યાભારતી એક સ્કૂલ છે કે જેની પાસે પાંચ બસ છે. બસોને સ્કૂલમાં રાખવામાં આવે છે. દરેક બસ (09) રોજના 64 કિલોમીટરના ફેરા કરે છે. બધી બસો મહિનાના 25 દિવસ ચાલે છે. મે, જૂન અને ડિસેમ્બર વેકેશનના મહિના છે, જ્યારે બસની ફી વર્ષના 12 મહિના માટે વિદ્યાર્થીઓ આપે છે દરેક બસ એક સિંગલ ટ્રીપમાં 50 વિદ્યાર્થીઓને લઈ જાય છે. સ્કૂલ અને શહેર વચ્ચેનું અંતર એક રસ્તે 8 કિલોમીટરનું છે, એક વર્ષ માટેના ખર્ચનું વિશ્લેષણ નીચે મુજબ છે.

ડ્રાયવર નો પગાર : 1 ડ્રાયવરના મહીને રૂ. 1200 લેખ
ક્લીનર નો પગાર : રૂ. 800 માસિક
(પાંચ બસ માટે એક ક્લીનર છે)
લાયસન્સ ફી, ટેક્સ વગેરે : રૂ. 2,400 બસદીઠ વાર્ષિક

વીમો : રૂ. 6,000 બસદીઠ વાર્ષિક
 રીપેર અને મેન્ટેનન્સ : રૂ. 8,000 બસદીઠ વાર્ષિક
 બસની ખરીદ કિંમત : રૂ. 6,00,000
 ભંગાર કિંમત : રૂ. 60,000
 અંદાજિત આયુષ્ય : રૂ. 9 વર્ષ
 ડીઝલની પડતર : રૂ. 10 લિટરના
 દરેક બસ 1 લીટર ડીઝલમાં 5 કિલોમીટર ચાલે છે.
 તૈયાર કરો.

- 1) વાર્ષિક દરેક બસની સેવાનો ખર્ચ દર્શાવતું પત્રક.
- 2) વિદ્યાર્થી કિલોમીટર દીઠ પડતર દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

પ્ર.2. બ) ગૌરીઈજનેરી કારખાનામાંથી જોબ નંબર 555 ની પડતરની માહિતી નીચે મુજબ લેવામાં આવી છે. (05)

- 1) માલસામાન રૂ. 20,000.
- 2) મજૂરી:

વિભાગ	મજૂરીના કલાકો	કલાકદીઠ મજૂરી રૂ.
અ	120	10
બ	100	20
ક	80	30
ડ	60	40

- 3) ઉપરોક્ત ચારેય વિભાગના ચલિત ખર્ચના અંદાજ નીચે મુજબ છે:

વિભાગ	ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.	મજૂરીના કલાકો
અ	1,00,000	10,000
બ	80,000	8,000
ક	60,000	6,000
ડ	50,000	5,000

- 4) સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ 5,000 સામાન્ય કામના કલાકો માટે અંદાજે રૂ. 2,00,000 થશે.
 જોબ નંબર 555 ની કુલ પડતર ની ગણતરી કરો.

પ્ર.3. ઉમિયા મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપની 31 માર્ચ 2025 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે તમને નીચે મુજબ ની માહિતી પૂરી પાડે છે. (14)

વિગત	પ્રક્રિયા		
	અ	બ	ક
પ્રક્રિયામાં દાખલ કરેલ કાચો માલ (એકમોમાં)	12,000	2,440	2,600
કાચા માલની પડતર એકમ દીઠ (રૂ.)	10	10	10
સીધી મજૂરી (રૂ.)	68,000	48,000	30,000
ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ (રૂ.)	32,320	32,400	19,200
સામાન્ય ઘટ (દાખલ કરેલ એકમના ટકા)	4%	5%	3%
બગાડ (દાખલ કરેલ એકમના ટકા જે ભંગાર કિંમત ધરાવે છે)	6%	5%	4%

વિગત	પ્રક્રિયા		
	અ	બ	ક
બગાડની એકમદીઠ ભંગાર કિંમત (રૂ.)	6	8	10
તરત પછીની પ્રક્રિયામાં કરવામાં આવતી માલની ફેરબદલી	70%	60%	—
પ્રક્રિયાને અંતે માલનું વેચાણ	30%	40%	100%
પ્રક્રિયાને અંતે માલની વેચાણની એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	24	32	34

તમારે પ્રક્રિયા અ, બ અને ક નું ખાતું તૈયાર કરવાનું છે તથા દરેક પ્રક્રિયામાં થયેલ નફો કે નુકસાન દર્શાવતું પત્રક બનાવવાનું છે.

અથવા

પ્ર.3. મહેશ્વરી લિ.નાં ઉત્પાદન પ્રમાણ અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(14)

પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રી :	રૂ.
અ ના 2 એકમો, એકમદીઠ રૂ. 4 લેખે	8.00
બ ના 3 એકમો, એકમદીઠ રૂ. 3 લેખે	9.00
ક ના 15 એકમો, એકમદીઠ રૂ. 1 લેખે	15.00
કુલ	32.00
પ્રત્યક્ષ મજૂરી: 3 કલાકો, કલાકદીઠ રૂ. 8 લેખે	24.00
કુલ પ્રમાણ પડતર	56.00

કંપની વર્ષ દરમિયાન 12,000 એકમોનો ઉત્પાદન અને વેચાણ કરે છે.

પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રીની પડતર નીચે મુજબ છે.

અ ના 25,000 એકમો રૂ. 1,10,000

બ ના 36,000 એકમો રૂ. 1,00,800

ક ના 1,77,000 એકમો રૂ. 2,12,400

કંપની વર્ષ દરમિયાન 35000 પ્રત્યક્ષ મજૂરી કલાકો કામ કરે છે આ માટે કંપની 5,000 કલાકો માટે કલાકદીઠ રૂ. 12 લેખે ચૂકવે છે. જ્યારે બાકીના સમયની મજૂરી પ્રમાણ દરે ચૂકવે છે.

ગણતરી કરો.

- 1) માલસામગ્રી ખર્ચ વિચલન
- 2) માલસામગ્રી ભાવ વિચલન
- 3) માલસામગ્રી વપરાશ વિચલન
- 4) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- 5) મજૂરી દર વિચલન
- 6) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન

પ્ર.4. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ)

(12)

1. સેવા પડતર પદ્ધતિ
2. સંયુક્ત પેદાશ અને ઉપ પેદાશ
3. કરારમાં સ્વયં ભાવવર્ધક કલમ.
4. જોબ પડતર પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ.
5. માલસામાન અને મજૂરીને લગતા વિચલનો

Q.1. Do as direct. (Any five) (10)

1. The Following details are given Job no. 777.
Direct Materials Rs. 36,000, Direct Labour Rs. 24,000, work expenses 50% on labour.
Other expenses 50% on factory cost.
The tender price should include 20% profit on selling price. What will be the Tender price of job no.777?
2. 80% work of the contract price Rs. 10,00,000 is completed for which the work certified is Rs. 7,00,000. Total cost of work is Rs. 5,60,000.
Find out the uncertified work and cost of work uncertified.
3. Contract Price Rs. 50,00,000
Total Expenditure incurred Rs. 25,00,000
Cash received (80% of certified work) Rs. 24,00,000
Profit on contract 25%
Find out the cost of uncertified work.
4. No. Of buses: 10
Days operated in the month: 25
Daily round trips of each bus: 5
Distance between two places: 20 kms.
Capacity of the bus: 50 passengers
Normal passengers travelling: 80% of the capacity
Find out passenger-kms. and total kms.
5. In a job, material and wages are Rs.400 and Rs. 200 respectively.
Factory expenses are added at 60% of wages and administrative expenses are added at 25% of factory cost. What will be the price of job, if 20% profit on cost as expected?
6. Units introduced are 2000 into process.
Actual production is 1850 units.
Normal wastage is 10% of units introduced.
Each unit has a Scrap value of Rs. 28.
Total cost of process is Rs. 1,13,600.
What will be value of a abnormal gain?
7. Find out total monthly tonne-kilometres from the following information:
Tata truck carries goods from one city to other city covering a distance of 80 kms.
Each way. On outward trip freight is available to the extent of 100% of 10 tonnes and on return trip 50% of capacity.
Daily two round trips are possible. The truck runs on an average 25 days in a month.

Q.2. The following is the summary of entries in a contract ledger of Parvati as on 31-3- 2026 in respect of Contract No. 303. (14)

Particulars	Rs.
Direct Materials	3,20,000
Materials from stores	80,000
Direct Wages	1,20,000
Direct expenses	80,000
Establishment charges apportioned	40,000
Plant on 1-4-25 (including special plant Rs. 80,000)	2,40,000
Cost of sub-contract	16,000
Sale of scrap	24,000

Additional Information:

- 1) Actuals on 31-3-26 were:
Wages: Rs. 43,200
Direct expenditure: Rs. 24,000
- 2) The cost of uncertified work was 1/10th of certified work.
- 3) On 30-9-25 work plant worth Rs.64,000 was sold for Rs.61,600.
- 4) On 31-12-25 the special plant was completely destroyed by fire.
Insurance company admitted a claim of Rs. 32,000.
- 5) Material worth Rs. 16,000 were partly destroyed by fire. They were sold for Rs. 6,400.
- 6) On 31-3-26 materials at site were Rs. 8,000
- 7) Cash received from the contractee was Rs. 7,20,000 being 75% of work certified.
- 8) Contract price was Rs. 12,00,000
- 9) Depreciation on plant is to be calculated at 10% per annum.
- 10) Transfer 3/4 the profit on cash basis to P & L Account.
Prepare Contract No. 303 Account.

OR

- Q.2. A)** Vidhya Bharti is school having five buses. The buses are garaged in the school. **(09)**
Each bus makes a run of 64 kilometre. Everyday. All buses run 25 days a month. May, June and December are the month of vacation. However, the bus fee is payable by the student for all 12 months in a year. Each bus carries 50 students in one single trip. The distance between the school and city is 8 kms. one way.

The details of the expenses for a year are as under:

Driver's salary - Rs. 1,200 per month for driver.

Cleaner's salary - Rs. 800 per month (one cleaner for 5 buses)

Licence fees, tax, etc.- Rs. 2,400 per bus per annum.

Insurance - Rs. 6,000 per bus per annum.

Repairs and maintenance- Rs. 8,000 per bus per annum.

Purchase price of bus - Rs. 6,00,000.

Scrap value - Rs. 60,000.

Estimated life - 9 years.

Diesel cost - Rs. 10 per litre.

Each bus runs 5 km per litre for Diesel.

Prepare:

- 1) Statement showing the cost of each bus operating (annually).
- 2) Statement showing Cost per student kilometre.

- B)** The Following information regarding Job No.555 is taken from the cost accounts **(05)**
of an engineering factory of Gauri:

- 1) Materials Rs.20,000.
- 2) Labour:

Department	Labour Hours	Labour per Hour Rs.
A	120	10
B	100	20
C	80	30
D	60	40

- 3) Variable overheads regarding above four departments are estimated as under:

Department	Variable Overheads Rs.	Labour Hours
A	1,00,000	10,000
B	80,000	8,000
C	60,000	6,000
D	50,000	5,000

- 4) Fixed overheads: Rs.2,00,000 for 5,000 general working hours. Calculate total cost of job No.555.

Q.3. Umiya Manufacturing Co. supplies you the following information for the year ended 31st March, 2025. **(14)**

Particulars	Process		
	A	B	C
Raw Material introduced in the process (units)	12,000	2,440	2,600
Cost of raw material per unit (Rs.)	10	10	10
Direct wages (Rs.)	68,000	48,000	30,000
Production Overheads (Rs.)	32,320	32,400	19,200
Normal Loss (% on number of units entering into the process)	4%	5%	3%
Wastage (% on number of units entering into the process having scrap values)	6%	5%	4%
Scrap value per unit of wastage (Rs.)	6	8	10
Output transferred to subsequent process	70%	60%	—
Output sold at the end of the process	30%	40%	100%
Selling price per unit of the output sold at the end of the process (Rs.)	24	32	34

You are required to prepare the Process A, B and C accounts and a statement of profit earned at each process.

OR

Q.3. The following production standards have been set to manufacture a product of Maheshvari Co. Ltd: **(14)**

Direct Materials:	Rs.
2 units of A at Rs. 4 per unit	8.00
3 units of B at Rs. 3 per unit	9.00
15 units of C at Rs. 1 per unit	15.00
Total	32.00
Direct Labor: 3 Hours, Hours Rs. 8 per hour	24.00
Total standard Cost	56.00

The company manufactured and sold 12,000 units of the product during the year. Direct material costs were as follows.

25,000 units of A, Rs. 1,10,000

36,000 units of B, Rs. 1,00,800

1,77,000 units of C, Rs. 2,12,400

The company worked for 35,000 direct labour hours during the year.
For 5000 of these hours, the company paid Rs.12 per hour, while for the remaining the wages were paid at the standard rate.

Calculate:

- 1) Material cost variance
- 2) Material price variance
- 3) Material Usages variance
- 4) Labour cost variance
- 5) Labour rate variance
- 6) Labour efficiency variance.

Q.4. Write a short note, (any three)

(12)

1. Operating Costing
 2. Joint Products and By-Products
 3. Escalation Clause.
 4. Advantages and limitation of job vacancy method.
 5. Variance relating to Goods and Labour.
-